

Forslag

til

Lov om midlertidige bestemmelser vedrørende påligningen af indkomst- og formueskat til staten m. m.

Fremsat den 24. oktober 1956 af *finansministeren*.

§ 1.

Bestemmelserne i §§ 4—8, §§ 10—12, § 16 og § 24 i lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955 om midlertidige ændringer i reglerne om påligning af indkomst- og formueskat til staten vil med de ændringer, der følger af denne lovs bestemmelser, være at bringe til anvendelse ved skatteligningen for skatteåret 1957—58.

§ 2.

I bestemmelsen i § 3 i lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955 indsættes som nyt stykke 1:

„*Stk. 1.* Den i lov nr. 149 af 10. april 1922 om indkomst- og formueskat til staten § 3, nr. 2, hjemlede undtagelse fra indkomstskattepligten kan af danske statsborgere, der er ansat ved herværende udenlandske diplomatiske repræsentationer, samt af personer, der uden at være danske statsborgere var fuldt skattepligtige til den danske stat ved deres ansættelse ved en herværende udenlandsk diplomatisk eller konsulær repræsentation, kun gøres gældende med hensyn til den fra vedkommende repræsentation oppebårne lønning. Den i lov nr. 149 af 10. april 1922 om indkomst- og formueskat til staten § 11, nr. 1, hjemlede undtagelse fra formueskattepligten kan ikke gøres gældende af fornævnte personer. Finansministeren kan dog i særlige tilfælde tillade, at udenlandske statsborgere, der ved deres ansættelse ved en herværende udenlandsk diplomatisk eller konsulær repræsentation var fuldt skattepligtige til den danske stat, fritages for beskatning i over-

ensstemmelse med bestemmelserne i lov nr. 149 af 10. april 1922 § 3, nr. 2, og § 11, nr. 1.“

§ 3.

Til § 4, stk. 2, i lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955 tilføjes efter første afsnit som et nyt afsnit:

„Det nævnte fradrag gives også i tilfælde, hvor barnet ved begyndelsen af det kalenderår, i hvilket skatten ansættes, er over 16 år, men under 18 år, såfremt barnet sambeskattes med familieoverhovedet i henhold til derom fremsat begæring, jfr. § 17, stk. 1, sidste afsnit.“

§ 4.

Bestemmelsen i § 5 i lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955 affattes således:

„Ved skatteansættelsen for skatteåret 1957—58 af personer, der ved begyndelsen af nævnte skatteår oppebærer eller er kendt berettiget til at oppebære folkepension, invalidepension, den i folkeforsikringslovens § 62 omhandlede ydelse eller hjælp til kronisk syge i henhold til forsorgslovens §§ 247 og 248, eller som på nævnte tidspunkt vil være fyldt 65 år, skal der, alt for så vidt den pågældendes skattepligtige indkomst ikke overstiger de nedenfor angivne maksimalindkomstbeløb, i selve ansættelsen gives et nedslag for nedsat erhvervsævne. Nedslaget beregnes under hensyn til, om den pågældende efter reglerne i statsskattelovens § 8 skal betragtes som forsørger eller ej, med de nedenfor anførte beløb, dog højst med halvdelen af forskellen mellem den pågældendes skattepligtige indkomst og maksimal-

indkomsten for den gruppe, til hvilken skatteyderen vil være at henhøre efter nedenstående regler:

I. Forsørgere.

Område A.

København, Frederiksberg, Gentofte, Dragør, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Lyngby-Taarbæk, Rødovre, Store Magleby, Søllerød og Taarnby kommuner:
 Maksimalindkomst..... 12 000 kr.
 Nedslag..... 3 500 -

Område B.

Købstadkommunerne, Marstal og de sønderjyske flækker samt hermed sidestillede landkommuner, jfr. lov nr. 149 af 10. april 1922 § 8, stk. 9, således som denne bestemmelse er ændret ved lov nr. 420 af 17. december 1952:

Maksimalindkomst..... 11 000 kr.
 Nedslag..... 3 100 -

Område C.

Øvrige landkommuner:

Maksimalindkomst..... 10 000 kr.
 Nedslag..... 2 700 -

II. Ikke-forsørgere.

Område A.

Maksimalindkomst..... 8 400 kr.
 Nedslag..... 2 200 -

Område B.

Maksimalindkomst..... 7 700 kr.
 Nedslag..... 2 000 -

Område C.

Maksimalindkomst..... 7 000 kr.
 Nedslag..... 1 800 -"

§ 5.

Bestemmelsen i § 9 i lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955, jfr. § 8 i lov nr. 517 af 19. december 1942, udgår. Som ny § 9 indsættes:

„Her i landet fuldt skattepligtige personer kan, såfremt den for et skatteår opgjorte skattepligtige indkomst udviser underskud, fradrage dette underskud i den skattepligtige indkomst for de nærmest efterfølgende 2 skatteår. Indenfor denne periode kan fradraget, for så vidt det kan rummes i den for det første skatteår opgjorte skattepligtige indkomst, ikke overføres til det andet skatteår. Disse bestemmelser kommer ikke til

anvendelse på underskud, fremkommet i regnskabsår, der ligger til grund for skatteansættelsen for skatteåret 1956—57 eller tidligere skatteår.“

§ 6.

Bestemmelsen i § 13, stk. 2, i lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955 affattes således:

„Stk. 2. Indkomst hidrørende fra lotterigevinster — bortset fra gevinster i klasse-lotteriet og gevinster, der omfattes af lov nr. 23 af 27. januar 1956 om afgift af gevinster ved lotterispil — medregnes ikke til den skattepligtige indkomst, for så vidt beløbet ikke overstiger 200 kr. Overstiger beløbet 200 kr., medregnes kun halvdelen af det overstigende beløb.“

§ 7.

Bestemmelsen i § 17, stk. 1, sidste afsnit i lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955 affattes således:

„I alle andre tilfælde undergives det hjemmeværende barn sambeskatning med familieoverhovedet, således at barnets indkomst medregnes til familieoverhovedets skattepligtige indkomst.“

Familieoverhovedet kan endvidere begære sambeskatning med børn, som ikke har midler til at bekoste deres eget underhold, jfr. § 4, stk. 2, og som ved begyndelsen af det kalenderår, hvori skatten ansættes, er fyldt 16 år, men ikke 18 år. Begæringen skal fremsættes senest samtidig med selvangivelsens indgivelse.“

§ 8.

I bestemmelsen i § 18 i lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955 indsættes som nyt stykke 3:

„Stk. 3. Tontineordninger, der går ud på at sikre deltagerne alderdomsforsørgelse, og som er oprettet i danske pengeinstitutter i overensstemmelse med vedtægter, godkendt af finansministeren, behandles i henseende til fradragsret for indbetalinger, skattepligt af udbetalinger og oplysningspligt vedrørende disse efter reglerne i § 18, stk. 1 b, § 19 og § 21 stk. 1. De i tontinerne indestående beløb og rentetilskrivningen derpå medregnes ikke i deltagerens skattepligtige indkomst eller formue.“

§ 9.

Bestemmelsen i § 24 i lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955 affattes således:

„*Stk. 1.* Den i lov nr. 149 af 10. april 1922 § 28, stk. 4, jfr. § 23, stk. 7, hjemlede adgang for vedkommende skatteråd til bevillingsmæssigt at indrømme nedsættelse i den skattepligtige indkomst skal for skatteåret 1957—58 også gælde tilfælde, hvor en skatteyder i tiden mellem den 1. april 1951 og den 1. november 1956 første gang har etableret eller overtaget en selvstændig erhvervsvirksomhed, hvoraf han stadig er indehaver. Nedsættelsen kan indrømmes, når skatteyderens økonomiske forhold efter skatterådets skøn taler derfor; herved vil det særlig være af betydning, om den pågældende i forbindelse med virksomhedens etablering eller overtagelse har måttet påtage sig en gæld, der såvel i henseende til gældens størrelse som navnlig også i henseende til afdragsvilkårene må anses for at være meget tyngende for ham.

Stk. 2. Består virksomheden i land-, skov- eller havebrugsvirksomhed, skal nedsættelsen højst kunne udgøre et beløb svarende til 20 pct. af det beløb, hvormed den dokumenterede gæld pr. 1. januar 1957 overstiger 100 pct. af den skattemæssige værdi af fast ejendom, besætning og inventar, for såvidt skatteyderen i det indkomstår, der ligger til grund for skatteåret 1957—58, har afdraget et så stort beløb på gælden. I modsat fald kan nedsættelsen kun andrage det afdragne beløb.

Stk. 3. Det må påses, at den dokumenterede gæld alene stammer fra overtagelsen af

vedkommende virksomhed. Ingen skatteyder kan få en nedsættelse af indkomsten på mere end 3 000 kr.“

§ 10.

Stk. 1. Bunden opsparing, der er pålignet personer i medfør af lov nr. 453 af 25. november 1950, jfr. lov nr. 266 af 14. juni 1951, kan tilbagebetales den til opsparingsbeløbet berettigede, såfremt der ved skatteansættelsen for skatteåret 1956—57 er indrømmet vedkommende nedslag i medfør af § 5 i lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955, og begæring om tilbagebetaling fremsættes inden 1. april 1957.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, hvor der ved skatteansættelsen for skatteåret 1957—58 er indrømmet en person nedslag i medfør af nærværende lovs § 4, og begæring om tilbagebetaling fremsættes inden 1. april 1958.

Stk. 3. De nærmere regler om tilbagebetaling af opsparingsbeløb fastsættes af finansministeren, der tillige fastsætter, hvorledes der skal forholdes med hensyn til afregningen overfor statskassen af opsparingsbeløb, som forskudsvis måtte blive tilbagebetalt af kommunerne.

§ 11.

Stk. 1. Denne lov træder straks i kraft.

Stk. 2. Finansministeren bemyndiges til at lade lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955 optrykke og bekendtgøre med de ændringer, som er en følge af nærværende lovs §§ 1—9.

Bemærkninger til lovforslaget.

Ved lov nr. 458 af 22. december 1939 om midlertidige ændringer i reglerne om påligning og opkrævning af indkomst- og formueskat til staten indførtes der visse ændringer i lov nr. 149 af 10. april 1922 om indkomst- og formueskat til staten. Bestemmelserne i loven af 22. december 1939, der kun havde gyldighed for skatteårene 1940-41 og 1941-42, er med visse ændringer og tilføjelser gentaget i en række love, hvorved bestemmelsernes gyldighed er udstrakt til de efterfølgende skatteår, til og med skatteåret 1956-57. Ved lov nr. 517 af 19. december

1942, det vil sige fra og med skatteåret 1943-44, foretoges der en opdeling af de pågældende bestemmelser, således at en del af disse fik gyldighed indtil videre, medens andre kun vedtoges som gældende for et enkelt skatteår ad gangen. Loven af 19. december 1942 med senere tilkomne ændringer og tilføjelser er optrykt ved lovbekendtgørelser, sidst ved bekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955, der er taget som udgangspunkt for nærværende lovforslag.

De midlertidige bestemmelser i denne lovbekend-

gørelse findes i §§ 4—8, §§ 10—12, § 16 og § 24 og foreslås ved nærværende lovforslag opretholdt også for skatteåret 1957-58 med de af forholdene nødvendiggjorte ændringer, for så vidt angår de i §§ 5 og 24 omhandlede nedslag.

Herudover indeholder forslaget forskellige nye regler, hvoraf her navnlig skal fremhæves forslagets § 3 om adgang til at opnå børnefradrag for sådanne hjemmевærende børn mellem 16 år og 18 år, som efter forslagets § 7 begæres sambeskattet med familieoverhovedet, § 5 om adgang til at overføre underskud til de nærmest efterfølgende to skatteår, samt § 10 om tilbagebetaling efter begæring af bunden opsparing til personer, der omfattes af reglen i lovforslagets § 4.

Om de ovenfor nævnte bestemmelser såvel som om forslagets andre bestemmelser henvises i øvrigt til nedenstående bemærkninger til lovforslagets enkelte paragraffer.

Til § 2.

Danske statsborgere, der er ansat ved herværende fremmede gesandtskaber, har i praksis indtil afsigelsen af den nedenfor nævnte højesteretsdom været anset for begrænset skattefri, nemlig med hensyn til den fra gesandtskabet modtagne lønning. Denne praksis beroede på, at man underkastede bestemmelsen i statsskattelovens § 3, nr. 2, en indskrænkende fortolkning, idet udtrykket „gesandtskabspersonale“ kun antoges at omfatte fremmede, der var udsendt til at gøre tjeneste ved gesandtskaber her i landet. Når man efter denne begrænsning af det af den fulde skattefrihed omfattede gesandtskabspersonale ikke helt har nægtet de ved gesandtskaberne ansatte danske statsborgere skattefrihed, men har indrømmet dem en begrænset skattefrihed med hensyn til gesandtskabslønnen, har dette alene haft sin grund i hensynet til den internationale sædvane, som på dette punkt almindeligvis — men dog ikke overalt — følges.

Ved højesteretsdom af 13. november 1951 er den nævnte indskrænkende fortolkning imidlertid blevet underkendt, og forholdet er herefter det, at danske statsborgere, ansat ved herværende gesandtskaber, kun er undergivet begrænset skattepligt efter statsskattelovens § 2, nr. 3, og altså er skattefri, f. eks. af almindelig formue og formueindtægt. Da dette må forekomme urimeligt, har man foreslået den i tidligere praksis fulgte regel lovfæstet, hvorved man, som foran nævnt, er i overensstemmelse med den almindelige internationale sædvane.

Under hensyn til, at de grunde, der har ført til,

at danske statsborgere, der er ansat ved herværende gesandtskaber, alene bør anses for skattefri af den fra gesandtskabet oppebårne lønning, til dels også gør sig gældende for personer, der ikke har dansk statsborgerskab, men som ved deres ansættelse ved et herværende gesandtskab er skattepligtige til staten, har man foreslået, at også sådanne personer alene skal være skattefri af den fra gesandtskabet oppebårne lønning. Det er dog foreslået, at finansministeren i særlige tilfælde kan tilstå sådanne personer den i statsskattelovens § 3, nr. 2, og § 11, nr. 1, hjemlede skattefrihed. Denne bestemmelse er navnlig tænkt bragt til anvendelse i tilfælde, hvor her i landet skattepligtige personer udnævnes til at beklæde visse højere stillinger ved herværende udenlandske gesandtskaber.

Den i statsskattelovens § 3, nr. 2, hjemlede skattefrihed gælder for så vidt angår konsulærembedsmænd alene personer, der ikke er danske statsborgere. Det skønnes rimeligt at undergive denne skattefrihed samme begrænsning som anført vedrørende gesandtskabspersonale, nemlig således, at personer, som ikke er danske statsborgere, men som ved deres ansættelse i en herværende udenlandsk konsulær repræsentation var skattepligtige til den danske stat, alene skal være skattefri af den fra repræsentationen modtagne lønning, dog med samme dispensationsbeføjelse for finansministeren som for personer knyttet til de diplomatiske repræsentationer.

Til § 3.

Ved ligningsloven for skatteåret 1951-52, lov nr. 490 af 20. december 1950, blev det med virkning fra og med skatteåret 1951-52 fastsat, at børn over 16 år altid skal selvstændigt skatteansettes. Dette betød en nedsættelse af den i statsskattelovens § 7, stk. 2—4 indeholdte aldersgrænse på 18 år, idet man ønskede, at børn over 16 år altid blev undergivet selvstændig beskatning uanset størrelsen af barnets indtægt. De gældende regler findes i § 17 i lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955.

Når barnet undergives selvstændig beskatning, tilkommer der ikke familieoverhovedet ret til børnefradrag. Børnefradrag skal efter de gældende regler, der findes i § 4 i lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955, indrømmes for børn under 16 år, der ikke skatteansettes selvstændigt, og som ikke har midler til at bekoste deres eget underhold. Børnefradrag har været indrømmet helt siden statsskatteloven af 1903 med vekslende beløb; aldersgrænsen lå indtil skatteåret 1950-51 fast på

15 år, fra og med dette skatteår har den været 16 år.

Imidlertid har der fra forskellig side været rejst ønske om en udvidelse af familieoverhovedets adgang til børnefradrag. Man har henvist til, at udviklingen har ført med sig, at børnenes uddannelse tager længere tid, og at udgifterne ved barnets underhold i uddannelsesperioden stiller store økonomiske krav til familieoverhovedet. Uanset at spørgsmålet om børnefradragenes bortfald og afløsning af børnetilskud under en fremtidig lovgivning endnu ikke er afgjort, har man dog fundet det rimeligt at tage et vist hensyn til disse ønsker. Man har derfor foreslået, at der skal være adgang for familieoverhovedet til at få børnefradrag for børn, der er mellem 16 og 18 år. Betingelsen er — som hidtil — at barnet sambeskattes med familieoverhovedet. Fremgangsmåden bliver, at familieoverhovedet, hvis han har et hjemmeværende barn, der den 1. januar er fyldt 16 år, men ikke 18 år, indgiver begæring om sambeskatning, jfr. forslaget § 7, hvor det udtales, at sambeskatningen kan begæres for børn, der ikke har midler til at bekoste deres eget underhold. Hvis barnet har midler til at bekoste sit eget underhold, vil det i almindelighed ikke kunne betale sig at begære sambeskatning og derved få barnets indtægt tillagt familieoverhovedets. Når familieoverhovedet har begæret og opnået sambeskatning med barnet, tilkommer der ham børnefradrag i henhold til forslaget § 3. Man har sat aldersgrænsen for denne udvidede adgang til børnefradrag til barnets fyldte 18. år, der falder sammen med aldersgrænsen for den underholdspligt, som ifølge lovgivningen påhviler familieoverhovedet i forhold til det offentlige. Når barnet er over denne aldersgrænse, vil det i øvrigt ofte have så store egne indtægter, at sambeskatning ikke vil kunne betale sig for familieoverhovedet.

Til § 4.

Ved bestemmelsen i § 5, i lovbekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955, indrømmes der i selve skatteansættelsen et nedslag for personer, der ved skatteårets begyndelse oppebærer eller er kendt berettiget til at oppebære aldersrente, invaliderente, den i folkeforsikringslovens § 62 omhandlede ydelse eller hjælp til kronisk syge i henhold til forsorgslovens §§ 247 og 248, eller som på det nævnte tidspunkt er fyldt 65 år, alt for så vidt den pågældendes skattepligtige indkomst ikke overstiger de i loven angivne maksimalindkomstbeløb. Nedslaget berregnes under hensyn til, om den pågældende efter statskattelovens regler betragtes som forsørger eller ej, dog højst med et beløb svarende til halv-

delen af forskellen mellem den pågældendes skattepligtige indkomst og maksimalindkomsten.

For skatteåret 1956-57 har maksimalindkomstbeløb og nedslagsbeløb været fastsat således:

	Maksimalindkomst kr.	Nedslagsbeløb kr.
<i>I. Forsørgere:</i>		
København m. v.	11 000	3 300
Købstæder m. v.	10 000	2 900
Landkommuner.	9 000	2 500
<i>II. Ikke-forsørgere:</i>		
København m. v.	7 500	2 000
Købstæder m. v.	7 000	1 800
Landkommuner.	6 500	1 600

I 1956 har aldersrenten navnlig som følge af pristalsregulering, ligget noget højere end i 1955, og indtægtsforøgelsen vil for ægtepar gennemgående udgøre omkring 300 kr. Såfremt de for skatteåret 1956-57 gældende nedslagsregler blev forlænget uændret med virkning for skatteåret 1957-58, ville de omtalte indtægtsforøgelser — forudsat uforandrede skatteudskrivningsregler — medføre skattestigninger på indtil ca. 70 kr.

For at undgå sådanne skattestigninger foreslås maksimalindkomstbeløbene og nedslagsbeløbene for skatteåret 1957-58 fastsat således:

	Maksimalindkomst kr.	Nedslagsbeløb kr.
<i>I. Forsørgere:</i>		
København m. v.	12 000	3 500
Købstæder m. v.	11 000	3 100
Landkommuner.	10 000	2 700
<i>II. Ikke-forsørgere:</i>		
København m. v.	8 400	2 200
Købstæder m. v.	7 700	2 000
Landkommuner.	7 000	1 800

De foreslåede nedslagsregler vil bevirke, at aldersrentemodtagere, der hovedsagelig lever af deres aldersrente — trods de nævnte indtægtsforøgelser — stort set undgår skattestigninger. For enkelte grupper af aldersrentemodtagere vil der dog blive tale om mindre skattestigninger på indtil ca. 5 kr. årlig.

For skatteydere med skattepligtige indkomster, der for forsørgere overstiger ca. 5 000 kr. og for ikke-forsørgere ca. 4 000 kr., vil de foreslåede nedslagsregler medføre visse skattenedsættelser, medmindre de pågældende skatteydere har haft indtægtsstigninger, der for forsørgere andrager 1 000 kr. eller derover, og som for ikke-forsørgere beløber sig til 500 kr., 700 kr. og 900 kr. eller derover henholdsvis i landkommunerne, i købstæder m. v. og i hovedstadsområdet.

De foreslåede nedslagsregler vil — forudsat uforandrede skatteudskrivningsregler — medføre en nedgang i udskrivningen af indkomstskat for skatteåret 1957-58, der rent skønsmæssigt kan anslås til omkring en halv snes mill. kr., fordelt med omkring halvdelen på statsindkomstskatten og omkring halvdelen på den kommunale indkomstskat.

Til § 5.

Reglen tager navnlig sigte på erhvervsdrivende med stærkt svingende indtægter, der under det gældende progressive beskatningssystem, når indtægten betragtes under eet for en flerårig periode, kommer under hårdere beskatning end den skatteyder, hvis tilsvarende samlede indtægt i samme periode har været jævnt fordelt.

Under folketingets forhandlinger om forslag til lov om lempelse af beskatningen af merindtægt for skatteåret 1957-58 drøftede man muligheden for at indføre adgang til at fradrage et indkomstårs underskud ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst for senere skatteår, og finansministeren gav i folketingsudvalget tilsagn om ved forelæggelsen af nærværende lovforslag at medtage en bestemmelse om, at sådanne skattepligtige, som omfattes af loven om lempelse af beskatningen af merindtægt, d. v. s. her i landet fuldt skattepligtige fysiske personer, skal have adgang til at overføre underskud til de to efter underskudsåret nærmest følgende indkomstår.

Det foreliggende forslag til lovbestemmelse tjener til opfyldelse af dette tilsagn.

Det spørgsmål kan rejses, om regelen også skal finde anvendelse på tab på omsætning af værdipapirer i spekulationsøjemed, der efter § 6 i lovbeholdtgørelse nr. 305 af 13. december 1955 alene kan fradrages inden for en til indkomsten medregnet spekulationsfortjeneste på værdipapirer, men ikke i anden indkomst. Bestemmelsen tager efter sin formulering ikke direkte sigte på disse forhold, men det er tanken også at anvende bestemmelsen her, således at et nettotab på omsætningen af værdipapirer i spekulationsøjemed i et indkomstår skal kunne fratrækkes i spekulationsfortjeneste på værdipapirer — men ikke i indtægten i øvrigt — i de følgende to indkomstår.

Bestemmelsen foreslås indsat som ny § 9 i lovbeholdtgørelsen, idet den hidtidige her indeholdte bestemmelse om skattefrihed for søfolkenes krigsrisikotillæg efter sit indhold ophører at have gyldighed med udløbet af skatteåret 1956-57.

Til § 6.

Den foreslåede ændrede formulering af lovbestemmelsen er en følge af lov nr. 23 af 27. januar 1956 om afgift af gevinster ved lotterispil m. v. Ved denne lov indførtes en særlig afgift af gevinster i Landbrugslotteriet og Almindeligt Dansk Vare- og Industrilotteri (Varelotteriet) samt af gevinster ved her i landet afholdte offentlige bortlodninger — herunder bortlodning ved tombola — og ved her i landet afholdte offentlige præmie- og gættekonkurrencer. For de gevinster, som falder efter lovens ikrafttrædelse, den 24. februar 1956, for gevinster i landbrugslotteriet og i varelotteriet dog den 1. oktober 1956, finder ligningslovens bestemmelser ikke anvendelse, og den ændrede formulering tilsigter at holde disse gevinster uden for bestemmelsens anvendelsesområde på samme måde som hidtil gevinster i klasselotteriet. Derimod finder lovbestemmelsen anvendelse på lotterigevinster, der er faldet inden ikrafttrædelsen af lotteriafgiftsloven, og det vil derfor være nødvendigt at opretholde bestemmelsen også for skatteåret 1957-58. Det vil i øvrigt også være nødvendigt at opretholde bestemmelsen for skatteåret 1958-59, idet der endnu for dette skatteår kan forekomme regnskabsår, der delvis omfatter tiden forud for lotteriafgiftslovens ikrafttrædelse.

Efter udløbet af skatteåret 1958-59 skulle der ikke længere være brug for regelen, idet de meget få tilfælde, der vil komme til at foreligge af gevinster i udenlandske lotterier, vil kunne behandles efter regelen i udskrivningslovens § 37, hvorefter finansministeren er bemyndiget til at indrømme lempelse efter ansøgning i hvert enkelt tilfælde.

Til § 7.

Der henvises til bemærkningerne til § 3.

Til § 8.

Bestemmelsen går ud på, at de bestemmelser, som efter ligningsloven gælder for visse renteforsikringer, jfr. § 18, stk. 1 b, § 19 og § 21, stk. 1, i lovbeholdtgørelse nr. 305 af 13. december 1955, også skal finde anvendelse på visse tontineordninger. Ved tontiner forstod man oprindeligt ordninger, hvorefter en kreds af personer traf aftale om at sammenskyde eller opspare en kapital, hvis renteafkast fordeltes til deltagerne. Efterhånden som deltagerne afgik ved døden, fik de overlevende en større og større renteindtægt. Tontineordningerne var det historiske udgangspunkt for det nuværende livrenteinstitut, men benyttet nu ikke meget her i landet, bortset fra „Bikuben“s aldersforsørgelseskasser, hvor renteudbetalingerne

dog tænkes kombineret med kapitalforbrug. Når en sådan alderdomsforsørgelseskasse etableres i et dansk pengeinstitut omfattende en større kreds af personer og med adgang for alle, og vedtægterne udformes på en sådan måde, at der sikres en deltager en løbende årlig indtægt i hans alderdom, altså fra indtrædelsen af en vis højere alder, og når det yderligere fastsættes, at ydelserne er livsbetingede, således at de bortfalder ved deltagerens død, er ordningen ret nær beslægtet med livrenteordningerne. Man har derfor fundet det rimeligt at foreslå, at de ovenfor nævnte lovbestemmelser skal finde anvendelse også i disse tilfælde. Det fastslås i loven, at den pågældende ordning skal være oprettet i overensstemmelse med vedtægter, godkendt af finansministeren. Heri ligger en sikkerhed for, at de ovenfor nævnte betingelser opfyldes ved udformningen af vedtægterne, og det er også muligt at fastsætte begrænsninger med hensyn til størrelsen af de beløb, som indskydes af deltagerne, hvad enten det drejer sig om indskud een gang for alle eller om løbende bidrag.

Til § 9.

Ved bestemmelsen i § 21 i ligningsloven for skatteåret 1953-54 hjemledes der skatterådene adgang til i visse tilfælde bevillingsmæssigt at indrømme nedsættelse i den skattepligtige indkomst for skatteydere, der i tiden mellem den 1. april 1950 og den 1. december 1952 første gang havde etableret eller overtaget selvstændig erhvervsvirksomhed, hvoraf de stadig var indehavere. Ved de senere ligningslove, senest § 24 i lovebekendtgørelse nr. 305 af 13. december 1955 er bestemmelsen tillagt gyldighed også for etableringer m. v., der har fundet sted i tiden indtil 1. november 1955.

Begyndelsestidspunktet for den periode, i hvilken etableringen m. v. skal have fundet sted, har lige siden regelen første gang gennemførtes, været den 1. april 1950. Da formålet med regelen har været at yde støtte i startperioden og de første år derefter, og da denne periode nu må anses for udløbet for personer, der har foretaget etablering m. v. i tidsrummet 1. april 1950—1. april 1951, foreslås det, at begyndelsestidspunktet ændres til 1. april 1951. Tilsvarende forslag var fremsat ved forelæggelsen af forslaget til ligningsloven for skatteåret 1956-57, men der var under forhandlingerne i folketinget flertal for at opretholde den hidtil gældende begyndelsestermin også for skatteåret 1956-57.

Bortset herfra og fra, at man har ændret sluttidspunktet for den periode, i hvilken etableringen m. v. skal have fundet sted, til 1. november 1956,

svarer reglerne i øvrigt til de for skatteåret 1956-57 gældende.

Til § 10.

Efter bestemmelsen skal personer, som har betalt bunden opsparing for skatteårene 1950-51 og 1951-52, kunne få frigivet de indbetalte opsparingsbeløb, såfremt de er berettigede til nedslag efter § 5 i ligningsloven for skatteåret 1956-57 eller — hvis begæring om frigivelse fremsættes efter 1. april 1957 — efter § 4 i nærværende lovforslag.

Den bundne opsparing for skatteåret 1950-51 skal efter lov nr. 453 af 25. november 1950 tilbagebetales inden udgangen af 1958, og den bundne opsparing for skatteåret 1951-52 skal efter lov nr. 266 af 14. juni 1951 udbetales inden udgangen af 1959. Opsparingsbeløbene skal dog frigives ved den opsparingspligtiges død eller konkurs eller ved hans fyldte 70. år, ligesom udlændinge kan opnå frigivelse, når de definitivt forlader landet. Endelig kan finansministeren tillade tilbagebetaling i tilfælde, hvor den opsparingspligtige kan påvise, at de pålignede opsparingsbeløb skal bruges som nødvendig kapital ved start, omlægning, modernisering eller udvidelse af hans erhvervsvirksomhed. Derimod er der ikke hjemmel til at frigive opsparingsbeløb i tilfælde, hvor den opsparingspligtiges forhold i øvrigt måtte tale herfor, f. eks. på grund af indtægtsnedgang som følge af invaliditet, overgang til aldersrente (eller fremover folkepension) el. lign.

I de senere år har skattedepartementet modtaget en lang række andragender, der er begrundet med indtægtsnedgang af de foran nævnte årsager. Disse andragender har måttet afslås på grund af manglende lovhjemmel. Man har — bl. a. under hensyn til, at der kun er ret korte perioder tilbage til opsparingsbeløbenes generelle frigivelse — fundet det rimeligt, at der nu åbnes adgang til frigivelse i en række tilfælde, hvor de opsparingspligtiges erhvervsevne er nedsat. Af praktiske grunde foreslås det, at frigivelse kan ske i alle tilfælde, hvor den opsparingspligtige er berettiget til nedslag i indkomstansættelsen i medfør af ligningslovens § 5 (nærværende lovforslags § 4).

Den bundne opsparing for skatteåret 1950-51 indestår på individuelle konti i pengeinstitutterne, og det er tanken, at de opsparingspligtige skal kunne hæve beløbene mod forevisning af attest fra skattemyndighederne. For så vidt angår den bundne opsparing for skatteåret 1951-52, for hvilken opsparingsbeviser er udstedt af staten, er det hensigten, at tilbagebetaling skal ske gennem kommunerne.

Det er umuligt på forhånd at beregne, hvor store

opsparingsbeløb der efter forslaget vil blive frigivet. De samlede opsparingsbeløb hos personer, der efter forslaget kan opnå frigivelse, kan rent skønsmæssigt anslås til 30—35 mill. kr. Af disse beløb

må det dog antages, at ca. en trediedel alligevel ville blive frigivet inden den generelle tilbagebetaling ved udgangen af 1958 og 1959, fordi de pågældende opsparingspligtige forinden fylder 70 år.
